

Vervolg van pag. 1

uit de arbeidersklasse te halen. Maar ondanks alle inspanning was in 1941 het bedrag der buitenlandse beleggingen al teruggebracht tot £ 1,2 milliard. Amerika leverde aanvankelijk alleep „cash and carry“; d.w.z. Engeland moest zelf halen en direct betalen. Toen trad echter wel-dra de Amerikaanse Leen- en Pachtwet in werking en kwam ook Amerika in de oorlog. Ondanks deze hulp en ondanks de straffe distributie en de inspanning van de arbeiders, had Engeland aan het einde van de oorlog een schuld van £ 3 milliard. Bij deze volkomen gewijzigde situatie moet nog in aanmerking worden genomen, dat het Engelse imperium meer en meer uiteen was gevallen en dat zeer belangrijke afzetgebieden in de oorlog verloren waren gegaan. Bovendien had de koopvaardijvloot enorme verliezen geleden, waartegenover de Amerikaanse belangrijk was gegroeid.

De Labourregering.

Direct na het eindigen van de oorlog vonden verkiezingen plaats, die de arbeiderspartij aan de regering brachten. Zij stond voor de taak en staat daar nog voor, de bijkans failliete boel te redden. Van socialistische maatregelen, gezien van de gezichtshoek uit, dat socialisme betekent dat de arbeidersklasse de productiemiddelen beheerst en de productie richt, kan natuurlijk van een regering van een staat niets worden verwacht. Maar ook van werkelijk reformisme, hervormingsmaatregelen om de toestand van de arbeidersklasse in het kapitalisme te verbeteren, kon onder de gegeven verhoudingen geen sprake zijn. Juist uit het Engelse voorbeeld blijkt, dat die periode voor de arbeidersklasse voorbij is. Wel was geleide economie ook na de oorlog noodzakelijk. Dit kwam er op neer, dat de productie moest worden georganiseerd en vooral opgevoerd. Anderzijds, dat het binnenlands verbruik zo laag mogelijk moest worden gehouden. Opvoering van de productie, verhoging van de export, vermindering van de invoer, inschakeling van alle mogelijke arbeidskrachten (ook van de vrouwen), laag houden van de consumptie, ziedaar het probleem dat de Labourregering voortdurend gedwongen is te stellen. De nationalisaties van bepaalde productietakken hebben niets van socialisme, maar staan in hoge mate in verband met de gestelde opgaaf en worden, voor een belangrijk deel ook door de conservatieven, aanvaard. Ongetwijfeld zijn er sociale maatregelen genomen, maar zij houden ten nauwste verband met de geweldige achterstand die het oude kapitalistische Engeland op dit terrein heeft, in vergelijking met andere kapitalistische landen. Zij zijn de façade (de gevel) waarmee men poogt de arbeiders te imponeren en bereid te maken deze gehele politiek te bevorderen, die gericht is op herstel van het Britse kapitalisme, door verhoging van de export. Men heeft deze drang om de export op die wijze te bevorderen wel eens Labour-imperialisme

MEIDAGEN

Rotterdam

Bijeenkomst Zondag 1 MEI des morgens half elf (zaal open 10 u.)

Gebouw Odeon Gouvernestraat

SPREKERS:

A. v. d. Berg, secr. O.V.B. en Moh. Hamza, voorz. Indon. Ver. G.P.P.I.

Declamatie van Jac. van Elsäcker
Muzikale opluistering.

Entree 25 Cent

Het Mei-comité gevormd door:
O.V.B., Oude S.D.A.P., R.C.P.,
Soc. Bew., Spartacus, Vlamgroep
en V.S.V.

Amsterdam

Bijeenkomst Zondag 1 MEI n.m.
1 uur

Kleine zaal Bellevue

Naast een spreker;

Voordracht door Robert de Vries
van het Amsterdams toneelgezelschap en zang en toneel van de Jeugd.

Entree 50 Cent

Kaarten aan de bekende adressen
Het Mei-comité, gevormd door:
B.R.P.K., N.V.B.S., O.V.B.,
Spartacus en Vrije groepen jeugd

Steunt ons fonds: „Spartacus op de Vesuvius“

genoemd. Zeer terecht. Zij is bovendien gebaseerd op een scherpe uitbuiting van de arbeidersklasse. De woningtoestanden zijn voor de Engelse arbeiders verschrikkelijk, hun voorziening in andere levensbenodigheden is streng gereguleerd, en de in de oorlogsjaren enorm toegenomen vrouwenarbeid wordt in het calvinistische Engeland, mede door de slechte arbeidsvoorwaarden, in stand gehouden. Niet alleen de arbeidskracht van de man, maar ook die van de vrouw is aan de kapitalistische uitbuiting onderworpen. Zo is de Labourpolitiek.

De arbeiders zelf.

Het is dus geen wonder, dat onder deze omstandigheden de ontevredenheid van de Engelse arbeiders onder het Labourbewind groeit. Die ontevredenheid uit

zich in terugloop van het stemmenaantal dat de partij op zich verenigt. Maar zij, die hun stem nu gaan geven aan de conservatieven, kunnen natuurlijk slechts van een koude kermis thuis komen.

Het zijn de kapitalistische verhoudingen, die hier bepalend zijn. Welke partij ook aan de regering is, zij zal moeten pogen kapitalistisch Engeland te redden. Bij alle teleurstellingen, die strijd bare arbeiders thans overal ondervinden, dienen zij dit niet te vergeten: onder de huidige maatschappelijke verhoudingen zullen de arbeiders de ervaringen opdoen, dat zij alleen zelf de strijd voor hun eigen belangen en de strijd om een andere maatschappelijke orde kunnen voeren. De stakingen na de oorlog in Engeland uitgesproken, hoe zwak en aan de vakbonden onderworpen zij soms ook nog waren, zijn ons een waarborg, dat de strijd van de klasse voortgaat. Langzamerhand zullen de arbeiders zowel in Engeland als elders, ook hier, leren, dat de strijd tegen het kapitalisme hun eigen strijd is, en dat zij die dus zelf zullen moeten voeren. Zodra dat inzicht ontwaakt, zullen zij zich niet meer, ook niet meer door het uitbrengen van hun stem, aan partijmachten onderwerpen.

De Londense

Havenstaking

In het begin van de vorige week publiceerde de pers het bericht van het uitbreken van een staking in de Londense haven. Intussen hebben latere berichten de mededeling gebracht, dat de staking voorlopig was opgeheven. Bij deze staking waren op de hoogtepunt 15 tot 17 duizend havenarbeiders betrokken.

Aanleiding tot de actie was het feit, dat aan ruim dertig havenarbeiders ontslag was aangezegd. Het conflict moet dus worden gezien als een uiting van solidariteit. Het proclameren van de staking was overigens een eigenaardig geval. Dit vond plaats door de Havenarbeidersbond, die evenwel vertegenwoordigd is in de Nationale havenarbeidersraad, die daar blijkbaar voor ontslag heeft gestemd van arbeiders die lichamelijk of om andere redenen duurzaam niet in staat zijn het werk voort te zetten of die ver beneden de minimum prestatie blijven. Het ligt dan ook voor de hand, dat de betrokken bond handelde onder de indruk van de stemming onder de havenarbeiders, nadat deze met bepaalde ontslagen bekend werden. De algemene transportarbeidersbond keerde zich wel tegen de staking, maar velen van haar leden hadden zich intussen bij de staking aangesloten. Zo mag toch wel geconstateerd worden, dat de actie gedragen werd door de arbeiders zelf. Aan het einde van de vorige week heeft de Havenarbeidersbond, die dus de staking had afgekondigd, deze weer opgeheven. Daarbij werd bepaald, dat dit geschiedde in verband met de bestaande wettelijke bepalingen, die zulke een direct ingaande actie verbieden en een termijn van enige weken stellen. Wanneer, aldus de Havenarbeidersbond, over drie weken geen oplossing is verkregen, zal de staking opnieuw ingaan.

Natuurlijk zal moeten worden afgewacht wat daarvan terecht komt. In elk geval is de spontane solidariteitsactie op deze wijze afgereageerd.

Uit deze kwestie blijkt intussen, dat de strijd van de Engelse havenarbeiders nog niet gebroken is. Men mag gerust vaststellen, dat dergelijk optreden zich richt zowel tegen de regering (die streeft naar voortdurende aanpassing van het levenspeel der Engelse arbeiders aan de huidige slechte economische toestand waarin het Engelse kapitalisme verkeert), als tegen de vakbonden, die de regering steunen. Dat hier het solidariteitsgevoel voorop stond en niet eens het directe eigenbelang, stemt overeen met de verheugenis.

30 APRIL 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No. 18

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II,
Ab. p. kw. f. 1,50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A. dam

De drang tot Leven Gedachten in verband met de Meidag

Onuitroeibaar is de drang tot leven en door alle eeuwen in de gehele natuur, onder alle volken, in alle klassen, is die drang te constateren. Het is daarom verklaarbaar, dat het steeds weer herleven van de natuur de mens in zijn strijd om het bestaan tot symbool heeft gediend. Eigenlijk is dit laatste niet geheel en al juist, want het ontwaken van de natuur was voor de primitieve mens zo direct verbonden met zijn strijd om het bestaan, oefende een zo directe invloed uit op de ruimere voorziening in dat bestaan, dat de zonnewende, de groeiende invloed van de zonne-energie op de aarde, het milder worden van de natuur, de toenemende kiemkracht wel op zichzelf vreugde en hoop moest wekken. Eerst later voerde dit tot symbolen, zinnebeelden. Weldoende goden, een zich voor de mensheid opofferende godheid, wederopstanding uit de dood, en later voor de strijdende arbeiders, de natuur zelf, die een jaarlijkse belofte van komende betere tijden voor hen die in ellende zwoegden, inhield, waren dus de symbolen, waarin zich de strijd om het bestaan symboliseerde.

Voor ons, revolutionairen, is niet alleen elk goddelijk symbool weggevallen; het is ons duidelijk, dat de godsdienst in plaats van de strijd om het bestaan te dienen, middel is geworden van de heersende klassen om de uitgebuiten tot berusting te brengen, in de hoop op een beter hiernamaals. Voor de nog jonge arbeidersbeweging was echter de eerste Meidag een symbolisch hoogtepunt, waarbij de eeuwenoude vreugde over de nieuwe groeiende bestaansmogelijkheden bij het ontwaken van de natuur, direct verbonden werd met de strijd om het bestaan van onze klasse. Ontegenzeggelijk stonden de eerste Meidagen van de arbeidersbeweging sterk onder de indruk van het

geen de toenmalige arbeidersbeweging noodzakelijk achtte en bezig hield. Verstoken van elke sociale zorg, ongelimiteerd uitgebuit, zowel wat betreft arbeidsduur als andere arbeidsvoorwaarden, in een kapitalisme, dat steeds groter ontwikkelingsmogelijkheden in zich scheen te bergen, was het begrijpelijk dat de arbeiders in dit symbool van de strijd om het bestaan van onze klasse, hun directe verlangens tot uitdrukking brachten. Zo was de strijd om een wettelijk geregelde acht-urendag volkomen verklaarbaar. Maar toch mag daarbij niet worden vergeten, dat de 1e Mei gezien werd, door vriend en vijand, als een internationale strijddag tegen het kapitalisme, een strijddag, tevens uiting gevende aan de internationale solidariteit van alle arbeiders.

Er is intussen veel veranderd. Het past in dit artikel niet een geheel betoog te

geven over de wijzigingen die zich in het kapitalisme zelf hebben voltrokken. Het is ons voldoende vast te stellen, dat de kapitalistische productie-verhoudingen thans een rem geworden zijn tot rijker maatschappelijke voorziening. De strijd om het bestaan, die de arbeiders als klasse hebben te voeren, stoot nu direct tegen deze productie-verhoudingen. Beslist dan ooit toont zich nu de staat als het klasse-apparaat van de heersers, om de voor betere bestaansvoorwaarden strijdende arbeidersklasse er onder te houden. En terwijl het stelsel gedwongen is de knechtschap en uitbuiting van de onderworpenen te vergroten, de staat niet meer bij machte blijkt tegemoet te komen aan arbeiders-eisen is het oude organisme van de arbeidersbeweging gedegradeerd tot een apparaat, dat past in het geheel van een zich steeds meer organiserend kapitalisme. Onder die omstandigheden is ook de Meidag, van een dag van verzet, geworden tot een min of meer officieel erkende feestdag. Elk jaar weer dringt zich aan de werkelijk strijdwillende arbeiders de vraag op, of het nog zin heeft de Eerste Mei als een betekenisvolle dag te beschouwen.

Ook in dit opzicht houden wij niet van absolute uitspraken. Ons allen zal het duidelijk zijn, dat wij niet de minste behoefte gevoelen aan lege feestelijkheden; feestelijkheden, die zo volkomen in disharmonie staan tot de werkelijkheid. De Meidag krijgt alleen haar waarde wanneer zij blijft verbinden het herleven van de natuur en de strijd om ons bestaan. Maar onbetwistbaar oefent het zwellen van de knoppen aan bomen en struiken, de uitbarstende weelde van de kleurenpracht in het voorjaar op mannen en vrouwen en kinderen ieder jaar weer een ontzaglijke invloed uit. Dat alles grijpt ons, het wekt ons, het roept nieuwe levenswil in ons wakker. Het schenkt ons opnieuw kracht om de strijd om ons bestaan te voeren. Natuurlijk is de drang naar buiten, naar zon en veld, ook al mogen we een vloek uitspreken, wanneer we de met onvervul-

baar verlangen geladen massa's langs de wegen zien trekken in onafzienbare gesloten fietsende en lopende colonnes, om ze 's avonds afgejakkerd weer huiswaarts te zien keren. Huiswaarts, dat wil zeggen naar de kamertjes twee- en driehoog-achter. Ja, op de gloeiende tot woning vertimmerde zolderverdiepingen.

Het is de drang tot leven die alles stuwt. Wij denken aan de prent van de Duitser Th. Heine, Voorjaar.

„t Is voorjaar, maar voorjaar in een vuile, vervallen fabrieksomgeving. Tussen de beklemmend-gure chaos der hoge muren, der rommelige verlatenheid, is een vruchtbosje gegroeid, dat armelijk nog meedoet aan 't grote lentefeest der natuur, ver weg, dat zijn schrale bloesems schuchter opheft naar de hoge hemel. Een gedegenereerd en half verdierlijkt jongetje, vrucht van sjofole liefde, kruipt voorzichtig over de afval, de scherven, de verbrokkelde muren, naar deze plek, waar de schoonheid der aarde nog even glimlacht". (Just Havelaar).

De drang tot leven is onuitroeibaar. Daarom is het o.i. vanzelfsprekend dat ook de strijdende arbeiders zich toch elk jaar weer willen wenden tot de Meidag, om daaruit nieuwe kracht te putten voor de strijd om het bestaan van onze klasse. Een strijd om het bestaan, die steeds meer zal moeten worden een strijd tegen het gehele kapitalistische stelsel, een strijd om een maatschappelijke orde, waarin de voorziening in alle mogelijke menselijke behoeften ongeremd en collectief kunnen worden nagestreefd.

Zo mogen wij slechts hopen, dat de arbeiders zelf de Meidag weer zullen op-

GRENSCORRECTIES EN DEMOCRATIE

Wij interesseren ons niet bovenmatig voor de kwestie der „grenscorrecties". In een wereld, die nog niet hersteld is van de verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog en die zich reeds tot de Derde voorbereidt, waar met miljoenen mensen wordt gesold op de meest onbarmhartige wijze, is de kwestie der „grenscorrecties" van geen werkelijke betekenis. De reden, waarom we nu toch een artikel wijden aan deze kwestie is dan ook een geheel andere. Het is het op zichzelf ook volkomen onbelangrijke debat in de Eerste Kamer, dat daartoe aanleiding geeft.

In dit debat kan men namelijk zeer duidelijk een bevestiging vinden van onze zo vaak herhaalde stelling, dat de burgerlijke democratie bezig is te verdwijnen, en dat hiervan op het ogenblik nauwelijks meer over is dan een leeg omhulsel.

Het schijnt namelijk, dat de Eerste Kamer tot aanvaarding van het wetsontwerp is gekomen als gevolg van de dreiging van minister Stikker dat de Regering zou aftreden, wanneer het ontwerp zou worden verworpen.

Een dergelijke gang van zaken is op zichzelf niet nieuw. Belangrijk is echter, dat hier zo duidelijk de onvermijdelijkheid van deze ontwikkeling naar voren treedt.

heffen tot een strijd, waarin zij eigen verlangen naar een menswaardig bestaan tot uitdrukking brengen, door hun zelfstandig en gemeenschappelijk optreden in bedrijf en maatschappij.

Laten wij zo de Meidag ingaan.

Ook in „Het Parool" is hier al op gewezen, zonder dat dit blad hieruit echter de noodzakelijke conclusies trekt.

Minister Stikker had zich beroepen op het feit, dat de internationale onderhandelingspositie van Nederland zou worden verzwakt, wanneer het parlement de door de regering gedane toezeggingen niet zou bekrachtigen. Daardoor zou het de regering onmogelijk worden tegenover het buitenland als vertegenwoordiger van Nederland te blijven optreden, opdat men immers aan toezeggingen van een regering, die door een parlementair besluit weer ongedaan kunnen worden gemaakt, geen waarde kan toekennen. Voor de regering zou dan niets anders overblijven dan af te treden. Uit de aard der zaak zou ook daardoor het internationale crediet van Nederland worden geschaad.

Tegen deze redenering van minister Stikker is weinig in te brengen, zoals in het genoemde artikel ook „Het Parool" toegeeft. Zodoende stond de Eerste Kamer voor de keus of een regeringscrisis uit te lokken en daardoor de internationale positie van Nederland te verzwakken, of het wetsontwerp, ondanks de wijd verbreide tegenzin, goed te keuren. Het parlement kwam daardoor in een dwangpositie; waaruit het geen uitweg wist te vinden.

Ook „Het Parool", dat het bestaan van dit probleem constateert, weet geen uitweg. Geen wonder. Want er is er geen, althans niet op de grondslag van de burgerlijke democratie.

„Internationale afspraken" spelen in een wereld die door blokvorming wordt be-

heerst, een steeds grotere rol. Een dergelijke „internationale afspraak" is b.v. het „Atlantic Pact". Ook deze is door de Nederlandse regering goedgekeurd. Zou het parlement het kunnen weigeren deze overeenkomst te verwerpen? De vraag stellen, is haar beantwoorden. Ook hier is het parlement in een dwangpositie. Werkelijke invloed op de internationale politiek heeft het niet meer.

De beperkingen van de parlementaire macht gaan echter nog veel verder. Ook verkiezingen en nieuwe samenstelling van het parlement kunnen aan de regeringspolitiek niets van betekenis veranderen. Nederland kan niet ineens de zwaai maken van deelname aan het „Atlantic Pact" naar verwerping hiervan. De door de tegenwoordige regering genomen besluiten hebben konsekwenties, ook voor hun opvolgers.

Ook de doorvoering van de „geleide economie" draagt hier het zijne toe bij. De staat trekt hier functies aan zich die van grote betekenis zijn voor de gang van de productie. Het gehele productie-stelsel van Nederland, evenals dat van de andere landen, wordt meer en meer planmatig georganiseerd. Een dergelijke „plan-economie" is alleen mogelijk, wanneer hierin geen grillige veranderingen kunnen plaats vinden, die b.v. het gevolg zouden kunnen zijn van nieuwe parlementaire verkiezingen. Overal waar de macht van de staat zich uitbreidt, of dit nu is op het gebied van de internationale verhoudingen of van de economische structuur, wordt de invloed van het parlement teruggedrongen.

Evenals „Het Parool" constateren we het bestaan van het probleem zonder er op dit ogenblik een oplossing voor te geven.

Het woningprobleem

Het schijnt met de bouw van arbeiderswoningen niet zo vlot te gaan. Ondanks het ministerie van wederopbouw, dat we na de oorlog hebben gekregen.

De overheid schijnt niet bereid te zijn, geld te besteden aan de bouw van nieuwe woningen. Waarschijnlijk heeft ze dat meer nodig om het Indonesisch avontuur te bekostigen en om haar bijdrage te leveren aan de Westerse Unie. Want voor hen is oorlogsvoorbereiding nog altijd belangrijker dan het wel en wee van de arbeidersklasse, die ook nu weer de dupe is van de naweeën van de oorlog. Niet alleen, dat de Regering niet bereid is, geld te steken in de bouw van huizen, ook de particuliere bouwers voelen er niets voor, onder de huidige omstandigheden te gaan bouwen. Immers, de bouwkosten zijn zo ontzettend gestegen, dat het bouwen van huizen niet meer rendabel is, temeer daar de huurprijzen nog vrijwel niet gestegen zijn. Het is begrijpelijk, dat de particuliere bouwers er dus weinig voor voelen om huizen te bouwen, die hun rente niet opbrengen, wat met de huidige huurprijzen zeer zeker het geval is.

Als nu de Minister van Wederopbouw met een

Maar anders dan „Het Parool" zien we het als een uitvloeisel van de tegenwoordige maatschappelijke verhoudingen en als een symptoom van de ondergang van het systeem der parlementaire democratie.

Wij zien in dit alles echter geen reden om te weklagen, want het klagen over een dode helpt ons weinig in de poging de wereld der levenden te verbeteren. Evenmin betekent het, dat we berusten in de groei van de dictatuur, die voor het parlementarisme in de plaats treedt. Ons streven is naar nieuwe vormen van democratie, die wel aangepast zijn aan de moderne productieverhoudingen, die echter slechts kunnen worden verwezenlijkt op de grondslag van de arbeidersmacht.

plan komt om in 1949 de huren met 30 % te verhogen; dan is dat echter niet om aan de grieten van de huiseigenaren tegemoet te komen, want gelijk met de huurverhoging zal tevens een huurbelasting worden geheven, waardoor van die verhoging maar een gering deel ten bate komt van de huiseigenaren. Het grootste deel vloeit in de Staatskas, om daarmee de kosten van de nieuwbouw te dekken, die ten laste komen van het rijk. Ook die huurverhoging zal er dus niet toe bijdragen, om de bouw van huizen door particulieren te animeren. De belangen van de arbeiders, die grotendeels het slachtoffer zijn van de woningnood, worden, lijn-gegreven tussen de belangen van de particuliere bouwers en de Overheid. Want ook de particuliere bouwers denken natuurlijk alleen aan hun eigen belang. Vandaar dan ook dat ze niets meer doen aan het onderhoud van huizen. Voor de huurders heeft er zelfs een indirecte huurverhoging plaatsgevonden, doordat vrijwel alle reparaties ten hunne laste komen.

Om aan te tonen, hoe groot de woningnood is, geven we hier enkele cijfers. Om de behoeften aan nieuwbouw en vervanging te kunnen dekken zouden per jaar 70.000 woningen moeten worden gebouwd. Doch van Jan. 1948 tot Sept. 1948 kwamen slechts 21.795 woningen gereed, terwijl de verwachting van de Minister van Wederopbouw is, dat er in 1949 35.000 à 40.000 woningen klaar zullen komen.

De oorlog bracht een geweldige vernietiging van woonruimte. Tienduizenden raakten aldus zonder een dak boven het hoofd en moesten bij anderen kwartier zoeken. De bevolking breidt zich in Nederland sterk uit. Staat en particulier kapitaal zijn niet bij machte om het aldus ontstane en steeds groter wordende woningtekort op te heffen. Integendeel, gedurende de vier na-oorlogs jaren nam het tekort met enige tienduizenden toe.

Daaraan kan het vertimmeren van bestaande arbeiderswoningen op zodanige wijze, dat zij voor dubbel-bewoning gaan dienen, niets veranderen. Maar ondertussen wordt daardoor ook de kwaliteit van deze woningen aangetast. Ook de kwaliteit van de nieuwbouw, die dus veel te gering van omvang is, is in vergelijking met die van de voor-

Het hier volgend fragment is ontleend aan een verhaal van de Amerikaanse schrijver Albert Maltz. Jesse Fulton, een werkloze uit Kansas City, was in twee weken van deze plaats naar Tulsa gelopen, om z'n zwager Tom Brackett om een baantje te vragen. Ze hadden elkaar in geen vijf jaar gezien. Het volgende gesprek vindt plaats in het kantoor van Tom.

„Luister, Tom", zei Jesse. „Ik ben hier met een bepaalde bedoeling gekomen." Hij strekte z'n hand door z'n haar. „Je moet me helpen".

„Verdomme, jongen, ik kan niet veel doen." Hij had dit verwacht. „Ik heb maar 35 dollar per week. En ik ben er verdomd dankbaar voor."

„Ja, dat weet ik", zei Jesse opgewonden. „Ik weet, dat je ons niet met geld kan helpen. Maar we hebben een man ontmoet, die voor je werkt. Hij was bij ons in de stad. Hij zei, dat je werk voor me had."

„Wie zei dat?"

„Oh, waarom heb je me dat niet gezegd?" barstte Jesse verwittend uit.

„Wel, zo gauw ik dat hoorde, ging ik op weg. Twee weken heb ik nu al als een krankzinnige gelopen."

Brackett kreunde luid. „Jij bent in twee weken van Kansas City hierheen komen lopen, om van mij een baantje te krijgen?"

„Ja, Tom, natuurlijk. Wat kon ik anders doen?"

„Grote God, er zijn hier geen baantjes, Jesse. Het is het slappe seizoen. En je kent het werk in de olie niet. Dat is speciaal werk."

Jesse zat als verdoofd. Toen riep hij hartstochtelijk uit: „Maar luister, die man zei, dat jij mensen kunt huren. Dat vertelde hij me. Hij rijdt ook op een truck van jou. Hij zei, dat je altijd iemand gebruiken kon."

„Oh..... je bedoelt mijn afdeling?" Brackett sprak heel zacht.

„Ja, Tom. Dat bedoelde ik!"

„Oh nee, je zou in mijn afdeling niet willen werken", zei Brackett met dezelfde zachte stem. „Je weet niet wat het is."

„Jawel, Tom", hield Jesse vol. „Hij heeft me er alles van verteld. Jij bent een exporteur, nietwaar? Jij verzendt de dynamiet trucks?"

„Wie was die man, Jesse?"

„Everett, denk ik, of zo iets."

„Was het Egbert? Een man, ongeveer zo groot als ik?" vroeg Brackett langzaam.

„Ja, Egbert. Hij was niet bepaald spraakzaam, hè?"

Brackett lachte enigszins wrang. „Nee, hij was niet spraakzaam." Toen, ernstig: „Bewaar me, jongen, had mij eerst om raad gevraagd, voordat je helemaal hierheen kwam."

„Oh, maar dat wilde ik niet", legde Jesse uit. „Ik wist, dat je nee zou zeggen. Hij vertelde me, dat het nogal gevaarlijk werk is, Tom. Maar dat kan me niet schelen."

Brackett vouwde z'n handen. Z'n gevuld, vlezig gezicht kreeg een harde uitdrukking. „Ik ben in ieder geval van plan „nee" te zeggen, Jesse!"

Jesse kromp in elkaar. Het was niet bij hem opgekomen, dat Brackett niet zou toestemmen. Voor hem was het enige probleem geweest, Tulsa te bereiken. „Oh, nee", smeekte hij, dat kan je niet doen. Is er geen enkel baantje, Tom?"

„Oh, jawel, er zijn baantjes. Er is zelfs het baantje van Egbert, als je dat wil hebben."

„Is hij ontalagen?"

„Hij is dood!"

„Terwijl hij aan 't werk was. Gisterennacht, als je 't weten wil."

„Oh!..... Toen, het kan me niet schelen!"

De gelukkigste van de wereld

„Luister eens", zei Brackett. „Ik zal je een paar dingen vertellen, die je me had moeten vragen, voordat je op weg ging. Het is geen dynamiet, wat je vervoeren moet. Bij het boren naar olie wordt niet iets zo veilig als dynamiet gebruikt. Ze zouden het wel willen, maar het kan niet. Het is NITRO-GLYCERINE!"

„Maar dat weet ik, Tom", zei Jesse geruststellend. „Hij heeft me gewaarschuwd. Je moet niet denken, dat ik het niet weet."

„Hou je smoele eens", beveelt Brackett woedend. „Luister! Je zit eens naar die rommel moeten kijken, begrijp je? Je HOEST alleen maar en het springt uit elkaar! Weet je, hoe het vervoerd wordt? In een blik, dat er uitziet als een waier. Op die manier worden afdelingen gevormd, die met rubber gevoerd zijn. Zo is er een schijn van een kans, dat het goed gaat!"

„Hoor eens, Tom....."

„Wacht nog even, Jesse. In Godsnaam, weet wat je doet. Ik snap, dat je je hart op een baantje gezet hebt, maar je moet het goed begrijpen. Dit goed wordt in speciale trucks vervoerd. 's Nachts. Je moet een aangewezene route volgen. Je kunt door geen enkele stad gaan. Er zijn voor deze auto's speciale garages. Zie je nu, wat dat betekent? Zegt je dat niet, hoe gevaarlijk dat is?"

„Ik zal voorzichtig rijden", zei Jesse. „Ik weet hoe ik met een truck moet omgaan. Ik zal langzaam rijden."

Brackett gromde. „Denk je, dat Egbert niet voorzichtig reed, of niet wist hoe hij met een truck moest omgaan?"

„Tom", zei Jesse ernstig. „Je kunt me niet bang maken. Ik heb aldoor over één ding gedacht: Eg-

bert zei, dat hij een dollar per mijl kreeg. Zo maakte hij vijf tot zeshonderd dollars per maand, en hoefde maar een halve maand te werken. Kan ik dat ook krijgen?"

„Natuurlijk kun je dat ook krijgen. Een dollar per mijl, heel gemakkelijk. Maar waarom denk je, dat de Maatschappij zoveel moet betalen? Het is erg eenvoudig..... tot je over een steen rijdt, die je in je koplichten niet gezien hebt. Of je lichten gaan uit. Of je krijgt iets in je oog, zodat je de macht over je stuur kwijt raakt. Of iets anders, dat niemand ooit zal weten. We kunnen Egbert niet meer vragen, wat er gebeurd is. Er is geen truck, er is geen lijn. Misschien vindt iemand morgen een stuk verwrongen staal, ergens in een korenveld. Maar de chauffeur vinden we nooit. Zelfs geen nagel van z'n vinger. Alles, wat we weten, is dat hij op het appel ontbreekt. Dan wachten we op een oproep van de politie. Weet je, wat er gisterennacht gebeurd is? D'r ging iets scheef op een brug. Wat weten we niet. Alleen, er is geen brug meer, geen truck en geen Egbert. Begrijp je het nou? Dat staat je te wachten voor je verdomde dollar per mijl."

Er was een ogenblik stilte. Jesse wrong nerveus z'n magere handen. Toen sloot hij z'n ogen en zei zachtjes: „Het kan me allemaal niet schelen. Tom. Hij heeft het me nu verteld. Wil je me nu het baantje geven?"

Brackett sloeg met z'n vuist op de lessenaar. „Nee!"

„Hoor eens, Tom, je begrijpt het niet." Hij opende z'n ogen. Ze stonden vol tranen. „We verhooren thuis. Ik krijg nog geen uitkering van de staat."

„Schei uit", zei Brackett. „Je denkt, dat je gelukkig bent? Iedere minuut, wakend of slapend, zal je je afvragen, of je er morgen nog zult zijn. En de ergste dagen zijn die, waarop je niet hoeft te rijden. Ze moeten je om de andere dag vrij geven, om je zenuwen de bas te blijven. En dan zal je juist opgevreten worden door de angst. Dat noemt hij gelukkig!"

Jesse lachte. „Ik zal gelukkig zijn, Tom. Maak je niet bezorgd. Ik zal zo gelukkig zijn. Ik zal kunnen zingen. Ik zal weer met een opgericht hoofd kunnen lopen."

„Schei uit", zei Brackett vermoedend.

„Wacht nog wat, Jesse. Je bent nog jong. Je hebt niet het recht je leven zo weg te gooien. Je krijgt nog wel werk!"

„Nee, Tom, ik ben m'n vaardigheid kwijt. Letter-zetten is geschoold werk. Ik ben zes jaar in de steun geweest. Het enige, wat ik in die tijd gedaan heb, is graafwerk. Toen ik dit voorjaar een baantje op een zetterij kreeg, dachten ze, dat ik een volwaardig werkmans was. Maar dat was ik niet meer. Er zijn in die tijd nieuwe machines gekomen. En toen het slapper werd, moest ik de baan uit."

Brackett sprong op. „Hoe zal je vrouw het vinden, als je er mee heen gaat?"

„Misschien gebeurt dat niet. Iemand moet toch eens wat geluk hebben?"

„Dat denken ze allemaal. Als je dit baantje krijgt, is je geluk een vrageteken, het enig zekere is, dat je vroeger of later verongelukt."

„Je raakt me niet meer kwijt, Tom. Ik wil het toch. Ook al ga ik er an, dan zal ik ondertussen wat bij elkaar hebben! Van '600 per maand kan ik heel wat sparen. Als ik het drie maanden vol kan houden, heb ik wel 1000 dollar gespaard. En misschien gaat het wel langer goed! Een paar jaar. Dan kan ik m'n vrouw een levensverzekering geven."

„Schei uit", zei Brackett. „Je denkt, dat je gelukkig bent? Iedere minuut, wakend of slapend, zal je je afvragen, of je er morgen nog zult zijn. En de ergste dagen zijn die, waarop je niet hoeft te rijden. Ze moeten je om de andere dag vrij geven, om je zenuwen de bas te blijven. En dan zal je juist opgevreten worden door de angst. Dat noemt hij gelukkig!"

Jesse lachte. „Ik zal gelukkig zijn, Tom. Maak je niet bezorgd. Ik zal zo gelukkig zijn. Ik zal kunnen zingen. Ik zal weer met een opgericht hoofd kunnen lopen."

„Schei uit", zei Brackett vermoedend.

„Tom, je moet het me geven. Je MOET." Er viel een stilte.

„Tom, Tom....."

Brackett zuchtte. „Verdomme. Vooruit dan maar. God vergeve het me! Als je wilt, kan je vannacht nog rijden."

Jesse antwoordde niet. Hij kon niet. Brackett keek hem aan. De tranen stroomden langs Jesse's gezicht. Hij slikte en probeerde te spreken. Er kwam niets dan een raar rasperig geluid.

„Ik zal je vrouw een telegram sturen", zei Tom. „Ik zal haar zeggen, dat je een baantje gevonden hebt, en dat je haar over enige dagen wat geld zult sturen, voor de reis. Je zal dan al genoeg geld hebben..... als je het deze week uithoudt, idioot."

Jesse knikte. Hij drukte zijn handen tegen zijn hart. Hij was bang dat het zou barsten.

„Kom om 6 uur hier", zei Brackett. „Hier is wat geld. Neem een bad, slaap wat en eet behoorlijk. En hier is mijn adres. Neem een tram, die die kant opgaat en vraag aan de conducteur, waar je er uit moet."

„Dank je, Tom, dank je", fluisterde Jesse. „Ja, goed."

„Tom....."

„Wat?"

„Ik ben..... ik ben....." Jesse hield op. Tom keek hem aan. Zijn ogen stonden nog vol tranen, maar z'n vervallen gezicht straalde van een wild geluk.

Brackett draaide zich om. „Ik heb nog wat te doen", zei hij.

Jesse ging de deur uit. Zijn ogen waren verblind door de tranen, het bloed klopte hem in de slapen, maar de hele wereld scheen in een goud licht.

„Ik ben de gelukkigste man van de wereld", fluisterde hij.

oorlogse arbeiderswoningbouw veel slechter. De rechte per woning wordt dus aan alle kanten gedrukt.

Achter de vaak imposante gevels van de uit het reformistische tijdvak daterende woningen, gaat thans meer en meer een scherpe woningmisère schuil. Daarbij wachten tienduizenden jonge mensen, jaar in jaar uit, tevergeefs op de mogelijkheid een gezin te vestigen.

De arbeidersklasse wordt ook in dit opzicht gedwongen zich bezig te houden met de vraag, hoe zij door eigen activiteit invloed kan uitoefenen op de woningproductie. Dat dit voor de bouwarbeiders in het bijzonder van betekenis is, staat voor ons allen vast. Voor hen moet de vraag rijzen: wat zullen wij bouwen, bankgebouwen en kazernes of woningen ter voorziening in de nood van onze eigen klasse?

UIT ENGELAND

Het volgende bericht is ons toegestuurd uit Engeland, waar het in een grote opslag in fabrieken en werkplaatsen verspreid is. Het Industrial Liaison Committee bestaat uit arbeidersvertegenwoordigers van verschillende bedrijven. Het treedt actief op bij conflicten en veroorzaakt o.m. de voorlichting. De staking van de Londense havenarbeiders, die 15 à 17 duizend arbeiders omvatte, is inmiddels opgeheven, door een clausule in de arbeidsovereenkomst, afgesloten door de vakorganisatie, die luidt, dat directe actie verboden is en dat een termijn van drie weken in acht genomen moet worden, ingaande de dag waarop de grieven bekend gemaakt zijn. Het manifest spreekt overigens voor zich zelf.

10 April 1949.

Industrial Liaison Committee.
Beate kameraden.

Als jullie deze brief ontvangen, zijn de Londense havenarbeiders in staking. Deze staking wordt gevoerd ter verdediging van 47 arbeiders, mannen van verschillende leeftijd, die overtuigd verklaard zijn door de National Dock Labour Board. Deze 47 arbeiders zijn de eerste van 700, die op de nominatie staan voor ontslag. De National Stevedores and Dockers Union, "the Blues" heeft officieel opgeroepen tot deze staking, ter verdediging van hun leden, inclusief de eerste 47.

The Transport General Workers Union "Whites" wil tegen de staking opproeren, wat trouwens te verwachten was, maar het is niet waarschijnlijk, dat de eenheid der arbeiders gebroken zal worden door deze iutrice. De leden van "Whites" weten, dat het merendeel der ontslagen arbeiders leden van hun organisatie zijn. De Londense havenarbeiders staken tegen de onmenselijke methoden, die toegepast worden met het ontslaan van arbeiders die, of te oud zijn of door ziekte of uitputting niet meer voor het zware werk geschikt zijn.

De ondernemerspraktijk, die mannen met jaren van dienst zonder pensioen op straat gooit, was voor de oorlog algemeen en wordt nu onder auspiciën van de Labourregering weer voortgezet.

In het z.g.n. belang van de wederopbouw, heeft de Labourregering, in samenwerking met de ondernemers, het aantal havenarbeiders van 38.000 van voor de oorlog, tot 27.000 teruggebracht. Nu wordt openlijk verklaard, dat dit aantal met nog 7000 vermindert wordt. Duidelijk gezegd: 7000 arbeiders zijn voor ontslag voorgedragen.

Deze maatregelen worden doorgevoerd, ondanks het feit, dat de werkzaamheden in de haven, uitgedrukt in volumens, zijn toegenomen.

De havenarbeiders zijn niet de enige groep, die door dergelijke maatregelen bedreigd wordt. Ook de spoorwegarbeiders, machinebouwers en arbeiders uit de filmindustrie staan deze maatregelen te wachten. Het is het belang van de ondernemers, een reserve te hebben van werklozen, die ingezet kunnen worden bij komende loonconflicten.

De havenarbeiders strijden vandaag voor alle arbeiders.

Voor de havenarbeiders die, door ziekte, ouderdom of anderszins niet meer geschikt zijn voor het zware werk, is door de "Industrial Liaison Committee" een pensioen van £ 2.— per week gevraagd. De Labourregering en de werkgevers, "The National Dock Labour Board", verklaarden, dat dit onmogelijk was.

Maar bestudering van de winsten toont aan, dat het zeer goed mogelijk is. Een heffing van 14 cent

MEIDAGEN Rotterdam

Bijeenkomst Zondag 1 MEI des
morgens half elf (zaal open 10 u.)

Gebouw Odeon Gouvernestraat
SPREKERS:

A. v. d. Berg, spr. O.V.B. en
Moh. Hamza, voorz. Inden. Ver.
G.P.P.I.

Declamatie van Jac. van Elsacker
Muzikale opluistering.

Entree 25 Cent

Het Mei-comité gevormd door:
O.V.B., Oude S.D.A.P., R.C.P.,
Soc. Bew., Spartacus, Vlamgroep
en V.S.V.

Amsterdam

Bijeenkomst Zondag 1 MEI n.m.
1 uur

Kleine zaal Bellevue

Naast een spreker:

Voordracht door Robert de Vries
van het Amsterdams toneelgezel-
schap en zang- en toneel van de
Jeugd.

Entree 50 Cent

Kaarten aan de bekende adressen
Het Mei-comité, gevormd door:
B.R.P.K., N.V.B.S., O.V.B.,
Spartacus en Vrije groepen jeugd

per ton, import en export, zou voldoende zijn om
die kosten te dekken.

De "Economist" van 26 Februari '49 brengt een
analyse van de inkomsten en winsten, gemaakt door
de grote bedrijven. Zij bevat als voorbeeld de to-
tale inkomsten van 523 maatschappijen. De scheep-
vaartgroep steeg van £ 2.042.000 in 1947 tot
£ 3.424.000 in 1948. En dat is nog maar een voor-
beeld van enige der maatschappijen.

Onze havenarbeidersvertegenwoordigers van het
bovengenoemd comité verzoeken aan alle militante
groepen de feiten van deze staking bekend te maken
en de leugenachtige propaganda van de Labour-
regering, werkgevers en kapitalistische pers te be-
lichten.

Maar dat is niet genoeg. Wij vragen jullie ook,
vanuit de bijeenkomsten die jullie beleggen, solida-
riteitsbetuigingen te sturen, die op onze massa-
bijeenkomsten kunnen worden voorgelezen.

INDUSTRIAL LIAISON COMMITTEE.

PRIJSVERLAGING

De prijs van ons geschrift: "De Slaven-
maatschappij tot Arbeidersmacht" is
van heden af slechts (franco per post)
30 cent. Bestellen onder bijvoeging van
postzegels aan ons adres:
Uitgeverij "De Vlam", Postbus 7046,
Amsterdam, Zuid 2.

SPARTACUS OP DE VESUVIUS

Verantwoording over de maand Februari 1949.
Werkgroep Amsterdam:

a. Losse bijdragen:
Lezers Staatsliedenhuurt f 1.20, Lezers Zaandam
f 7.17, Lezers Barentszbuurt f 4.24, C. v. W.
te A. f 1.—, Totaal f 13.61.

b. Vaste bijdragen:
J. de G. f 1.—, W. v. d. W. f 1.—, T. B.
f 1.—, B. R. f 1.—, W. S. f 4.—, J. V. f 1.—,
S. H. f 1.—, H. G. L. f 10.—, B. N. f 2.50,
P. B. f 1.—, J. B. f 1.—, B. R. f 1.—, W. S.
f 4.—, N. A. f 2.50, allen te A. Totaal f 32.—

Gedurende dat tijdvak werd over de "Uitgeverij
"De Vlam" ontvangen: E. G. V. te H. f 4.—, W.
G. v. M. te Vr. f 1.—, C. H. te R. f 4.—, J. L.
te W. f 1.—, A. v. d. H. te B. f 2.—, J. L. te R.
f 1.05, P. C. t. V. te A. f 1.—, v. d. T. te R.
f 2.—, L. T. te S. f 1.—, E. J. B. te B. f 2.50,
J. v. D. te H. f 4.—, T. v. d. H. te A. f 3.50, K.
te B. f 11.—, kleine bijdragen tezamen f 1.55. To-
taal f 99.60. Totaal Amsterdam f 85.21.

De Werkgroep Den Haag zond ons 'de verant-
woording over het 1ste kwartaal (Jan.—Februari—
Maart) 1949.

De nummers 32 f 2.—, 360 f 5.—, 392 f 3.—,
737 f 2.—, 754 f 5.—, 757 f 10.—, 761 f 4.—, 823
f 5.—, 824 f 3.—, Totaal f 39.—

Agent Den Haag: Jan. f 8.98, Febr. f 2.24, Maart
f 2.12. Totaal f 13.34.

Agent Scheveningen: Jan. f 2.92, Febr. f 1.98,
Maart f 1.85. Totaal f 6.75.

Nagekomen Den Haag f 4.67.

Totaal Den Haag f 63.76.

Totaal generaal f 148.97.

Pinkster-Mobilisatie Hollandse Rading

Door de N.B.V.S., Werkgroep voor
Radicaal Pacifisme, Spartacus en de Vrije
Jeugdgroepen is een commissie benoemd
tot voorbereiding van de P.M. Deze zal
worden gehouden in het Kamphuis "De
Rading". Bovengenoemde groepen heb-
ben de beschikking gekregen over het
kamphuis, met de daarbij gelegen dennen-
bossen. Van drie sprekers kregen we
reeds toezegging dat ze een inleiding wil-
len houden, terwijl een bekende kunst-
naars in principe toezegging heeft gedaan
voor ons op te treden op de te organiseren
kunstavond. Van medewerking zijn we
dus reeds verzekerd. Wij verwachten nu
dat ieder, die van plan is aan de P.M.
deel te nemen, zich ten spoedigste zal op-
geven, zo mogelijk met gelijke toezegging
der deelnemerskosten, welke voor degene
die in het kamphuis slaapt f 3.50 en voor
hen, die met eigen tent komen, f 2.75 be-
dragen. Mogen wij er op rekenen dat zij,
die iets meer kunnen missen, dit niet zul-
len nalaten, opdat het financieel voor
ieder mogelijk zal zijn de P.M. te bezoeken?
Het volledige programma zal bin-
nenkort bekend worden gemaakt. Werkt
mee aan het slagen van de P.M., door u
direct op te geven voor deelname aan J.
Hoogveen, Middenweg 117, Postre-
kening 228268.

De Commissie

7 MEI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No. 19

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Litt.
„De Vlam“, postbros 168797 te A'dam

Wie wint de pot?

In het programma voor de viering van
het Koninginnefeest te Amsterdam is een
belangrijke plaats ingeruimd aan de orga-
nisatie van een groot ganzenbordspel voor
kinderen in het Stadion. Een grote gans
was al dagen lang het symbool, dat op de
Dam de verkoop van loten moest stimu-
leren. Op het speelveld van het Stadion,
dat als een ganzenbord was ingericht, wa-
ren groepen van proletariërs-kindertjes
de ganzen. Op de ere-tribune rolden de
dobbelstenen, geworpen door hen die op
zulk een ereplaats aanspraak konden ma-
ken, de gansjes kwamen krachtens hun
lot, terecht in herberg, put en gevangenis,
of vonden de dood.

Niemand van ons zal zich interesseren
voor de afloop van het spel. Wat we er
van wisten, hebben we uit de pers van de
laatste dagen geput. Maar terwijl wij van
één en ander kennis namen, konden we
niet nalaten dit „veel vergrote oud-Hol-
landse ganzenbordspel“ te vergelijken met
het spel, dat op nog veel groter schaal
wordt gespeeld in het werkelijke leven.
Ook daar ganzen die worden gebruikt.
Ook daar mensen, die op de ere-tribunes
zitten, en het lot verdubbelen van hen die
de put, de straf, het wachten, de gevangenis
en de dood wacht. En ook daar.....
wie wint de pot? Maar de winst is in geen
geval voor de vooruit of achteruit gescho-
ven ganzen, de arbeiders.

Wie wint de pot? Het spel van de 2de
wereldoorlog is voorbij. De dood is het lot
van miljoenen geweest. Gevangenis en
concentratiekampen trof tienduizenden
anderen. Grote landen zijn economisch to-
taal in de put geraakt. Slechts enkele gro-
te imperialistische machten wonnen de
pot.

En opnieuw wordt er gespeeld op het
internationale ganzenbord. Weer bepaalt
het lot welke ganzen vooruit of achteruit
moeten worden geschoven. En weer heb-
ben ze zelf niets te vertellen. Hoe lang
nog?

Het kapitalistische Nederland is be-
voord met de strijd gekomen. Zoals in veel
andere z.g. overwinende landen, was het
economische leven volslagen ontweicht.

Vage oorlogsbeloften aan de arbeiders
waren snel vergeten. Machines en fabrieken
werden vernield. Handelsconnecties
waren verloren geraakt; de koopvaardij-
vloot afgetakeld. Beleggingen in het bui-
tenland waren opgesoupeerd in de oor-
logsvoering, en de koloniale winstbronnen
voor de Nederlandse bezittende klasse
verkeren in gevaar en zijn opgedroogd.
Kort samengevat: de pot is leeg; de pot
die de Nederlandse bezittende klasse zich
in enige eeuwen van uitbuiting van eigen
en koloniale massa's had gevormd.

Wie wint de pot? Dat heeft alleen zin
wanneer er een pot is, die de moeite van
het winnen waard is.

In dit teken is het „oud-Hollandse gan-
zenbordspel na de oorlog opnieuw begon-
nen. Ook in Nederland worden de arbeiders
weer en sterker dan ooit tevoren ge-
bruikt voor een spel, waarin en waarover
zij zelf niets, maar dan ook niets, hebben
te vertellen.

Het nationaal vermogen moet worden
hersteld. Een nieuwe grondslag moet wor-
den gevonden om de winstmachine op
gang te brengen. Evenals in andere Euro-
pese landen wordt daarbij dankbaar ge-
bruik gemaakt van het nu ongeveer een
jaar geleden in werking getreden Mar-
shallplan. Amerikaanse credieten moeten
het economisch leven herstellen en op
gang brengen. Samenwerking tussen ka-
pitaal en arbeid; meer produceren en zo
weinig mogelijk verbruiken; dus minder
importeren en veel meer exporteren; dat
hebben we op velerlei wijzen als de na-
tuurlijkste zaak van de wereld horen ver-
kundigen.

Ondertussen groeien internationaal
opnieuw de imperialistische tegenstelli-
ngen. Het woord „oorlog“ krijgt opnieuw
een steeds meer de klank van iets dat in
het naaste verschiert ligt. Het Atlantisch
pact werd gesloten. Nederland werd daar-
in opgenomen. Naast de nieuwe ver-
schikkingen die het aandsicht, betekent
het voor direct nieuwe reusachtige finan-
ciële lasten. Weer komt „de pot“ in onze
gedachten als een niet te vergeten beslis-
send feit. Nieuwe lasten, dat betekent
voor het Nederlandse kapitalisme moei-
lijker verhoudingen om het „nationaal
vermogen“ te herstellen. De oplossing ligt

voor de hand: harder werken, arbeiders;
minder gebruiken, arbeiders; de buikriem
aansnoeren.

—o—

De leiders van het Nederlandse econo-
mische leven zijn niet geheel en al onte-
vreden over de vorderingen die in de af-
gelopen jaren zijn gemaakt. Natuurlijk, er
zijn nog allerlei dreigingen. Daar is in de
eerste plaats die van het opringende en
stokende staatskapitalistische Rusland,
ten onrechte communisme genoemd. Maar
het reeds genoemde, Atlantische pact, is
althans een waarborg, dat WestEuropa
bij de verdediging niet aan zijn lot zal
worden overgelaten. Alweer, de pot is in
geding.

Ook de mogelijkheid van een nieuwe
economische crisis geeft de heren onge-
ruwte zorgen. Maar alles-bijeen is dit
juist aanleiding om met te groter kracht
de „economische vooruitgang“ na te stre-
ven. Dat betekent, dat met behulp van z.g.
arbeidersvertegenwoordigers in het poli-
tiek en economische leven, de uitbuiting
van de arbeidersklasse wordt vergroot.

De industriële productie is (1938 stel-
lende op 100) als volgt gestegen: 1946 74;
1947 94; 1948 114 en 1 Jan. 1949 115.

De agrarische productie geeft (1935/
'36 stellende op 100) de navolgende cij-
fers te zien:

1945/46 65; 1946/47 93; 1947/48 106;
en gesaamd wordt voor 1948/49 114.

U ziet: belangrijke vooruitgang.

Het tekort op de betalingsbalans van
Nederland tegenover het buitenland be-
droeg in 1947 1566 miljoen. In 1948 was
dat tekort teruggebracht tot 951 miljoen.

Dus ook hier verbetering. Maar toch
voor het Nederlandse kapitalisme nog een
zeer bedenkelijke toestand.

Zulke jaarlijkse tekorten zijn voor de
bezittende klasse op de duur natuurlijk
onhoudbaar. Daardoor nemen immers de
schulden aan de buitenlandse imperialisten
toe. Door vergroting van de schulden
neemt ook de renteverplichting toe, zodat
op die manier in de vorm van renten het
buitenland gaat strijken met de meerwaar-
de die de Nederlandse arbeidersklasse
voortbrengt. Het jongste verslag van de
Nederlandse Bank vestigt op al deze din-
gen de aandacht. Daarin wordt o.a. het
volgende vastgesteld:

„Met productievermindering alleen
Verder op pag. 2